

๒๒



อ ำ นั ส ง ส์

ภ ว ำ ย พ ว ง ด อ ก ม ะ ลี

ดวงจันทร์ปราศจากมลทิน โคจรไปในอากาศย่อมสว่าง
กว่าหมู่ดาวทั้งปวงในโลกด้วยรัศมี ฉันทิใด บุคคลผู้สมบูรณ์ด้วย
ศีล มีศรัทธา ย่อมไพโรจน์กว่าผู้ตระหนี่ทั้งปวงในโลกด้วยจาคะ
ฉะนั้น เมฆที่ลอยไปตามอากาศ มีสายฟ้าปลาบแปลบ มีชื่อตั้ง
ร้อย ตกรุดแผ่นดินทำให้เต็มทีดอนและที่ลุ่ม ฉันทิใด สาวกของ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้สมบูรณ์ด้วยญาณทัสสนะ เป็นบัณฑิต
ก็ฉันทิใดนั้น ย่อมข่มผู้ตระหนี่ได้ด้วยฐานะ ๕ ประการคือ อายุ วรรณะ
สุข ยศ และอธิปไตย ย่อมบันเทิงใจในสุคติโลกสวรรค์





อานิสงส์ถวายเป็นพุทธบูชา

๑๕๕

ความงามยามราตรีอยู่ที่รัศมีแห่งแสงจันทร์ ความงามของดวงตะวันอยู่กับการทอแสงให้กับสรรพสัตว์และสรรพสิ่งทั้งหลาย ความงามของมนุษย์ทั้งหญิงและชายอยู่กับการฝึกฝนอบรมตนเองให้เป็นผู้สมบูรณ์ด้วยศีล สมาธิ ปัญญา เป็นผู้ที่มีใจผ่องแผ้ว ประกอบด้วยมหากรุณาเหมือนทะเลและท้องฟ้าที่กว้างใหญ่ไพศาล การหมั่นฝึกฝนอบรมใจให้ใสสะอาดบริสุทธิ์อยู่เป็นประจำสม่ำเสมอ จะทำให้ใจของเราเกลี้ยงเกลาจากมลทินคือกิเลสที่มาทอหุ้มดวงจิต เมื่อไม่มีมลทินของใจ ความสว่างไสวก็จะเข้ามาแทนที่ ความรักและความปรารถนาดีที่เกิดจากใจหยุดนิ่งจะบังเกิดขึ้นแก่ชาวโลกและสรรพสัตว์ทั้งหลาย ฉะนั้น ควรให้ออกาสอันสำคัญกับตนเอง ด้วยการหมั่นทำสมาธิกันทุกๆ วัน

พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน สุนนสูตร ความว่า

“ดวงจันทร์ปราศจากมลทิน โคจรไปในอากาศย่อมสว่างกว่าหมู่ดาวทั้งปวงในโลกด้วยรัศมี ฉนฺได บุคคลผู้สมบูรณ์ด้วยศีล มีศรัทธา ย่อมไพโรจน์กว่าผู้ตระหนี่ทั้งปวงในโลกด้วยจาคะ ฉะนั้น เมฆที่ลอยไปตามอากาศ มีสายฟ้าปลาบแปลบ มีช่อตั้งร้อย ตกรดแผ่นดินทำให้เต็มทีดอนและที่ลุ่ม ฉนฺได สาวกของพระลัมมาลัมพุทเธเจ้าผู้สมบูรณ์ด้วยญาณทัสสนะ เป็นบัณฑิต ก็ฉนฺไดนั้น ย่อมข่มผู้ตระหนี่ได้ด้วย



อานิสงส์ถวายพวงดอกมะลิ

๒๐๐

ฐานะ ๕ ประการ คือ อายุ วรรณะ สุข ยศ และอธิปไตย ย่อมบันเทิงใจในสุคติโลกสวรรค์”

การได้อัตภาพเป็นมนุษย์ นับเป็นความโชคดีที่สุดในโลก เพราะทำให้มีโอกาสได้สั่งสมความดีสร้างบารมีให้ยิ่งๆ ขึ้นไป แต่ในความเหมือนกันคือได้ความเป็นมนุษย์นั้น ก็ยังมีความแตกต่างกันทั้งรูปร่างหน้าตา ผิวพรรณ เชื้อชาติ ตระกูล รวมไปถึงจิตใจ แม้จะเกิดมาวันเดียวกัน เป็นฝาแฝด เป็นครอบครัวเดียวกัน ก็มีศีลมีทugendไม่เสมอกัน ยากที่จะให้ถึงพร้อมเหมือนกันทุกอย่างที่เป็นเช่นนี้เพราะกรรมเป็นเครื่องปรุงแต่งให้มีความแตกต่างกัน คือเกิดจากการประกอบเหตุที่ต่างกันเอาไว้ในภพชาติอดีตนั่นเอง

*มีเรื่องเล่าว่า ในสมัยของพระวิปสสิสัมมาสัมพุทธเจ้า ชาวเมืองปรารธนาจะถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุสงฆ์โดยมีพระพุทธเจ้าเป็นประมุข ในวันแรกจะให้โอกาสเสนาบดีได้ทำบุญก่อน เสนาบดีจึงจัดแจงอาหารคาวหวานอันประณีตมากมายเตรียมทำบุญกับพระผู้มีพระภาคเจ้าและภิกษุสงฆ์ ในวันเดียวกันนั้น ภรรยาของท่านเศรษฐีได้ปรารภกับลูกสาวซึ่งกลับมาจากไปเที่ยวเล่นกับเพื่อนหญิง ๕๐๐ คนว่า “ลูกเอ๋ย



อานิสงส์ถวายเป็นพุทธบูชา

๒๐๑

หากว่าพ่อของลูกยังมีชีวิตอยู่ วันนี้แม่ต้องนิมนต์พระบรม-
ศาสดาให้มาฉันภัตตาหารเป็นคนแรก”

ลูกสาวได้ฟังแม่พูดอย่างนั้น ก็ปลอบใจว่า “แม่จำ ถ้า
อย่างนั้น ลูกจะหาวิธีที่จะให้พระภิกษุสงฆ์อันมีพระสัมมา-
สัมพุทธเจ้าเป็นประมุขฉันภัตตาหารของเราเป็นหลังแรก” เมื่อ
พูดแล้วนางก็บรรจข้าวมธุปายาสที่ไม่มีน้ำลงในถาดทองคำมีค่า
หนึ่งแสน และเอาถาดอีกใบหนึ่งครอบเอาไว้ จากนั้นก็ประดับ
ตกแต่งด้วยพวงมาลัยและดอกมะลิ ครั้นได้เวลาที่พระผู้มีพระ-
ภาคเจ้าเสด็จวิณฑาต นางก็ยกถาดนั้นออกไปพร้อมด้วย
เพื่อนหญิงทั้ง ๕๐๐ คน เพื่อไปถวายพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่
ในระหว่างทาง นางถูกคนรับใช้ของเสนาบดีห้ามไม่ให้ผ่านทาง
เพราะกลัวนางจะทำบุญถวายภัตตาหารพระพุทธรูปเจ้าก่อนท่าน
เสนาบดี

เมื่อถูกห้ามลูกสาวเศรษฐีจึงถามว่า “พวกท่านเห็น
อาหารในมือของฉันหรือ” คนรับใช้ก็บอกว่า “เห็นแต่ดอกไม้”
นางจึงถามว่า “แล้วท่านเสนาบดีไม่บูชาด้วยดอกไม้ด้วยหรือ”
คนรับใช้ไม่รู้กุศโลบายของนาง ก็ไม่ได้ตอบปฏิเสธแต่อย่างใด
ทำให้นางได้เข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ถวายภัตตาหารที่
ประดับด้วยดอกไม้นั้น จากนั้นนางก็ตั้งจิตอธิษฐานว่า “เมื่อข้า



อานิสงส์ถวายพวงดอกมะลิ

๒๐๒

พระองค์ไปบังเกิดในภพน้อยใหญ่ ขออย่าให้มีชีวิตอยู่ด้วยความ
หวาดสะดุ้งเลย ในภพที่ข้าพระองค์เกิด ขอให้เป็นที่รักดูจ
พวงดอกไม้นี้ และขอให้มิชื่อว่าสมุณา”

คนที่อยากทำบุญมากๆ เมื่อรู้ว่าเนื่อนานบุญอยู่ที่ไหน เขา
จะหาทางไปทำบุญให้ได้ แม้เส้นทางการส่งสมบุญนั้นจะยาก
ลำบาก ก็จะทำทุกวิถีทางที่จะทำให้ได้ไปทำบุญนั้น เมื่อละโลก
ไปแล้ว ทำให้นางได้ไปบังเกิดในเทวโลก ในขณะที่นางเกิด
ฝนดอกมะลิจึงตกลงมาเต็มทั่วทั้งเทวโลกสูงท่วมถึงหัวเข่าทีเดียว
ทวยเทพจึงได้ตั้งชื่อเทพธิดานั้นว่า สมุณา เทพธิดานั้นท่องเที่ยว
ไปในเทวโลกและมนุษย์โลกตลอด ๘๙ กัป ในที่ๆ นางเกิดจะมี
ฝนดอกมะลิตกลงมาทุกครั้ง

มาในภพชาตินี้ นางได้บังเกิดเป็นพระธิดาของพระเจ้า-
โกศล ในขณะที่เดียวกันกุมาริกา ๕๐๐ คน ก็ถือปฏิสนธิในตระกูล
ของอำมาตย์ แล้วยังคลอดจากครรภ์มารดาในวันเดียวกัน ใน
ขณะที่ออกจากครรภ์ ฝนดอกมะลิจึงตกลงมาท่วมสูงถึงหัวเข่า
พระราชาทอดพระเนตรเห็นพระธิดาแล้ว ก็ทรงปลื้มพระทัยว่า
ธิดาของเรานี้เป็นผู้มีบุญมาเกิด จึงพระราชทานพระนามว่า สมุณา
จากนั้นก็ทรงดำริว่า ธรรมดาเมื่อผู้มีบุญมาเกิดจะต้องมีบริวาร
มาด้วย แล้วพระองค์ก็สดับว่า มีทวาริกาอีก ๕๐๐ คน มาเกิด



อาณิสงส์ถวายเป็นพุทธบูชา

๒๐๓

เป็นสหชาติกัน จึงโปรดให้เลี้ยงไว้ทั้งหมดด้วยพระองค์เอง เมื่อพระธิดามีพระชนม์ได้ ๗ ชันษา เป็นเวลาเดียวกันกับที่อนาถบิณฑิกเศรษฐีสร้างเซตวันมหาวิหารเสร็จพอดี จึงส่งทูตไปกราบทูลพระตกาศ

เมื่อพระบรมศาสดาร่วมด้วยภิกษุสงฆ์ได้เสด็จไปยังกรุงสาวัตถี อนาถบิณฑิกเศรษฐีจึงกราบทูลพระราชาว่า “ขอพระองค์โปรดให้พระธิดาสุมณราชกุมารีพร้อมด้วยทาริกา ๕๐๐ ถือเครื่องไทยธรรมมีดอกไม้เป็นต้น รับเสด็จพระศพพลเถิด” พระราชาทรงอนุญาต พระธิดาจึงได้เสด็จไปถวายบังคมพระบรมศาสดา ทรงบูชาด้วยของหอมและดอกไม้มากมาย สุมณราชกุมารีเมื่อได้โอกาส จึงกราบทูลถามเหตุอัศจรรย์ที่ติดค้างใจมานาน ไม่กล้าบอกใคร เพราะกลัวว่าจะไม่มีใครเชื่อ เนื่องจากว่า พระธิดาได้สดับเสียงของพระอนุชา ที่เกิดมาได้ไม่กี่วัน สามารถสนทนากับลูกของนางสนมที่นอนอยู่ใกล้ๆ กันว่า “เพื่อน เพราะเจ้าไม่เชื่อคำของเรา เจ้าดูสมบัติของเราสิ เรานอนบนที่นอนอันเป็นสิริ อยู่ภายใต้เศวตฉัตร เจ้านอนบนเตียงต่ำปูลาดด้วยของแข็ง” อีกฝ่ายก็ได้ตอบว่า “เพื่อนเอ๋ย ของนั้นทั้งหมด เป็นเพียงธาตุดินเท่านั้นมิใช่หรือ” นางได้เล่าเรื่องที่ได้ยินได้ฟังมาทั้งหมด ให้พระพุทธรองค์ได้สดับฟัง แล้วทูลถามว่า



อานิสงส์ถวายพวงดอกมะลิ

๒๐๔

“ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ขอประทานวโรกาส สวากของ พระผู้มีพระภาคเจ้า ๒ คน มีศรัทธา มีศีล มีปัญญาเท่าๆ กัน คนหนึ่งเป็นผู้ให้ คนหนึ่งไม่ให้ คนทั้งสองนั้นเมื่อตายไปแล้ว พึง เข้าถึงสุคติโลกสวรรค์จะได้รับความแตกต่างกันหรือไม่” พระผู้มี- พระภาคเจ้าตรัสว่า “ดูก่อนสุมนะ คนทั้งสองนั้นพึงมีความพิเศษ- แตกต่างกัน คือผู้ให้เมื่อเป็นเทวดาย่อมชมเทวดาผู้ไม่ให้ด้วยเหตุ ๕ ประการ คือ อายุ วรรณะ สุข ยศ และอิปฺปไตย คือความ เป็นใหญ่ที่เป็นทิพย์”

พระธิดาทูลถามต่อไปว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ถ้า เทวดาทั้งสองนั้นจุติจากเทวโลกแล้ว มาสู่ความเป็นมนุษย์ ทั้งที่ เป็นมนุษย์เหมือนกัน พึงมีความพิเศษแตกต่างกันอย่างไร พระเจ้าข้า” “ดูก่อนสุมนะ คนทั้งสองนั้นมีความพิเศษแตกต่างกัน คือ ผู้ให้ทานเมื่อมาเกิดเป็นมนุษย์ ย่อมชมคนผู้ไม่ให้ด้วยเหตุ ๕ ประการ คือ อายุ วรรณะ สุข ยศ และอิปฺปไตยที่เป็นมนุษย์” พระนางได้ทูลถามต่อไปอีกว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ก็ถ้าคน ทั้งสองนั้นออกบวช ทั้งที่เป็นบรรพชิตเหมือนกัน พึงมีความ พิเศษแตกต่างกันหรือไม่พระเจ้าข้า”

พระบรมศาสดาทรงพยากรณ์ว่า “ดูก่อนสุมนะ คนทั้ง สองนั้นมีความพิเศษแตกต่างกัน คือคนที่ให้เมื่อเป็นบรรพชิต



อาณิสสเถระถวายพวงดอกมะลิ

๒๐๕

ยอมข่มคนที่ไม่ให้ด้วยเหตุเหล่านี้ คือผู้ให้เมื่อออกปากขอจิวร
บิณฑบาต เสนาสนะ และเภลัชก็ยอมได้มาก ผู้ไม่ให้เมื่อ
ออกปากขอยอมได้น้อย เมื่ออยู่ร่วมกับเพื่อนพรหมจรรย์เหล่าใด
เพื่อนพรหมจรรย์เหล่านั้นก็ประพฤติด่อเธอด้วยกายกรรม
วจีกรรม มโนกรรม อันเป็นที่พอใจเป็นส่วนมาก ไม่เป็นที่พอใจ
เป็นส่วนน้อย ดูก่อนสุมนา ผู้ให้เมื่อเป็นบรรพชิต ย่อมข่มผู้ไม่ให้
ด้วยเหตุ ๕ ประการอย่างนี้แหละ”

พระนางสุมนาได้ทูลถามครั้งสุดท้ายว่า “ข้าแต่พระองค์
ผู้เจริญ ถ้าคนทั้งสองนั้นบรรลุลอรหัตเหมือนกันแล้วพึงจะได้รับ
ความพิเศษแตกต่างกันหรือไม่” “ดูก่อนสุมนา เราไม่กล่าวเหตุ
ความแตกต่างกันในความเป็นผู้หลุดพ้นแล้ว” จากนั้นพระองค์ก็
ทรงสรุปให้ฟังว่า “บุคคลเมื่อเกิดเป็นคนควรให้ทาน ควรสั่งสม
บุญเอาไว้ เพราะบุญเป็นอุปการะแม่แก่มนุษย์ และเทวาทั้งหลาย
และมีอุปการะมากแก่บรรพชิต”

จากเรื่องนี้ จะเห็นได้ว่า ถึงแม้การเกิดได้อัตภาพความ
เป็นมนุษย์ที่เหมือนกัน แต่ก็ยังมีหลายสิ่งหลายอย่างที่แตกต่างกัน
กันอยู่มาก เพราะบุญกุศลที่สั่งสมเอาไว้ไม่เท่ากัน ทำให้ทุกคน
เกิดมาต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม มนุษย์ที่เกิดมาบนโลกนี้ ล้วนมี
เป้าหมายเดียวกัน คือแสวงหาทางหลุดพ้นจากกองทุกข์ เพื่อให้



อานิสงส์ถวายพวงดอกมะลิ

๒๐๖

เข้าถึงความสุขอันเกษมศานต์ ซึ่งเป็นเป้าหมายที่แท้จริงของชีวิต
เมื่อมวลมนุษยชาติได้เข้าไปถึงจุดแห่งความหลุดพ้นแล้ว
จะไม่มีอะไรที่แตกต่างกันอีกเลย เนื่องจากเป็นกายธรรมอรหัต
เหมือนกันหมด เหมือนที่พระพุทธองค์ทรงตรัสสอนไว้ ฉะนั้น
ในภพชาตินี้ พวกเราจึงควรทำแต่ความดีล้วนๆ ความไม่ดี
อย่าได้ทำ ถ้าอยากให้หนทางนั้นใกล้เข้ามา ก็ต้องทำความบริสุทธิ์
กาย วาจา ใจ ให้ได้ตลอดเวลา ทาน ศีล ภาวนา ทำให้ยิ่งๆ
ขึ้นไป เป็นอธิศีล อธิจิต อธิปัญญา กระทั่งเป็นอันหนึ่งอันเดียว
กับพระธรรมกายภายในกันทุกๆ คน

